ธรรมปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขในภายหน้า ตอนที่ ๒

พระเทพญาณมงคล (เสริมชัย ชยมงฺคโล)

ธรรมปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขในภายหน้า ตอนที่ ๒

ปาฐกถาธรรม

ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์
วันอาทิตย์ ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

เจริญพร ญาติโยมสาธุชนผู้ฟังทุกท่าน

วันนี้อาตมภาพก็ได้มาพบกับท่านผู้ฟังอีกเช่นเคย ในรายการปาฐกถาธรรมทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ทุกวันอาทิตย์สัปดาห์ที่ ๓ ของเดือน

เมื่อเดือนที่แล้ว อาตมภาพได้กล่าวถึงหลักธรรมปฏิบัติ ๔ ประการ อันจะยังประโยชน์เกื้อกูล และความเจริญสันติสุข ให้บังเกิดมีแก่ผู้ปฏิบัติอีกต่อไปในภายหน้า หลักธรรม ๔ ประการนี้ คือ สัทธาสัมปทา คือความถึงพร้อมด้วยศรัทธา ๑ สีลสัมปทา คือความถึงพร้อมด้วยศีล ๑ จาคสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยการเสียสละหรือบริจาค ๑ และปัญญาสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยปัญญา ๑

หลักธรรมปฏิบัติข้อแรก คือ สัทธาสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยศรัทธานั้น อาตมภาพได้กล่าวแล้วเมื่อครั้งที่แล้ว ในวันนี้อาตมภาพจะได้กล่าวถึงหลักธรรมปฏิบัติข้อสีลสัมปทา คือ ความถึงพร้อมด้วยศีล ต่อไป

ข้อ ๒ สีลสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยศีล

คำว่า “ศีล” หมายถึง ข้อปฏิบัติให้เว้นจากความชั่ว หรือให้เว้นจากความประพฤติปฏิบัติที่เป็นการเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ให้ได้รับความทุกข์เดือดร้อนหรือเสียหาย กล่าวอีกนัยหนึ่ง “ศีล” คือ ข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกายและวาจาให้เรียบร้อยดี ไม่มีโทษ ให้รักษากิริยามารยาท และระเบียบวินัยที่ดีงาม เป็นปกติ

คำว่า “ศีล” นิยมใช้หรือพูดรวมกับคำว่า “ธรรม” เช่นว่า “ศีลธรรม” กล่าวโดยความหมายย่อๆ ก็คือว่า “ศีล” เป็นข้อห้าม คือ ข้อปฏิบัติให้เว้นความประพฤติชั่วทางกายและทางวาจานั้นแหละ ส่วน “ธรรม” เป็นข้อปฏิบัติตามคำแนะสั่งสอน ให้ประพฤติปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เพราะเหตุนั้น คำว่า “ศีลธรรม” จึงหมายถึงความประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม ที่ชอบ คือที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม นั่นเอง

เหตุที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสสอนให้เว้นจากความชั่วทางกาย และทางวาจานั้น ก็เพราะเหตุว่า ความประพฤติปฏิบัติชั่วทางกายและทางวาจานั้นเกิดโทษหรือ

ความทุกข์เดือดร้อนแก่ผู้ประพฤติปฏิบัติชั่วนั้นเอง ๑ และ/หรือ ก่อให้เกิดความทุกข์เดือดร้อนแก่ผู้อื่นด้วยอีก ๑

ที่ก่อให้เกิดโทษเป็นความทุกข์เดือดร้อนแก่ตนเองนั้น ได้แก่

(๑) ก่อให้เกิดโทษ เป็นความทุกข์เดือดร้อนโดยตรงแก่ตนเอง ในภพชาติปัจจุบันทันตาเห็น ตัวอย่างเช่น ผู้เสพสิ่งเสพติด มึนเมา อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

โทษประการแรก คือ สุขภาพจิตใจอันประกอบด้วยสติสัมปชัญญะและปัญญาย่อมเสื่อมถอย

โทษประการที่ ๒ คือ ทรัพย์ย่อมสูญสิ้นไปอย่างไร้คุณค่า ปราศจากประโยชน์

โทษประการที่ ๓ คือ สุขภาพกายย่อมเสื่อมโทรมเร็วกว่าปกติ และเป็นเหตุให้เกิดโรคแทรกซ้อนต่างๆ ได้ง่ายและได้มาก ตามส่วนหรือตามขนาดแห่งความร้ายแรงของสิ่งเสพติดและตามส่วนที่ติดยาเสพติดนั้นๆ

โทษประการที่ ๔ คือ กลายเป็นผู้ประมาท ขาดสติสัมปชัญญะ กลายเป็นผู้เสื่อมเสียชื่อเสียงให้ได้รับความนับถือ ชื่อถือจากสังคมน้อยลง

โทษประการที่ ๕ คือ ชีวิตของผู้เสพและติดสิ่งเสพติด มึนเมา ให้โทษ เป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ผู้ขาดสติสัมปชัญญะ เช่นนั้น ย่อมเป็นไปในทางเสื่อมลงๆ ต่อๆ ไป จนถึงกลายเป็นผู้ไร้ความสามารถ และ/หรือ ถึงความเป็นผู้มีชีวิตสั้น คือต้องตายก่อนวันอันสมควร

(๒) ก่อให้เกิดโทษ เป็นความทุกข์เดือดร้อนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม แก่ตนเองและผู้อื่น ทั้งในปัจจุบันและต่อๆ ไปในอนาคต ตัวอย่างเช่น ผู้ประพฤติผิดในกาม เช่น ลักลอบเป็นชู้กับภรรยา หรือ สามีของผู้อื่น

โทษประการที่ ๑ คือ เกิดความแตกแยก ทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว ทำให้ครอบครัวขาดสันติสุข ตนเองก็เป็นทุกข์ คู่สมรสก็เป็นทุกข์ บุตรหลานก็เป็นทุกข์

โทษประการที่ ๒ อาจถูกทำร้ายหรือถูกปองร้ายเพราะพิษรักแรงหึงหวง จากทั้งคู่สมรสของตนเอง และ/หรือ จากทั้งคู่สมรสของอีกฝ่ายหนึ่ง ดังที่ได้มีข่าวให้ได้ยินได้ฟังอยู่เสมอ

โทษประการที่ ๓ ความเชื่อถือ นับถือจากสังคม แม้จากบุคคลผู้เป็นสมาชิกในครัวเรือนของตน เช่น บุตรหลาน ย่อมลดลง กลายเป็นความเสื่อมเสียชื่อเสียงไป

โทษประการที่ ๔ ต้องเสียทรัพย์เป็นค่าใช้จ่ายพิเศษที่ไม่เกิดประโยชน์สุขที่แท้จริงสูงขึ้น เป็นการทำลายทั้งความสงบสุขและทั้งเศรษฐกิจภายในครอบครัว

โทษประการที่ ๕ แม้สุขภาพกายก็เสื่อม เพราะไม่ได้พักผ่อนหลับนอนด้วยความสันติสุข เหมือนผู้มีความสันโดษในคู่ครองของตน กล่าวคือ ไม่ได้พักผ่อนหลับนอนอย่างอบอุ่น สบายใจ ไร้กังวล เหมือนสมาชิกครอบครัวที่อบอุ่นด้วยความจงรักและภักดีต่อกันที่ปฏิบัติต่อกันด้วยความซื่อสัตย์ ด้วยความจริงใจ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และที่กอปรด้วยความสามัคคีปรองดองกัน

โทษประการที่ ๖ คือ เสี่ยงต่อโรคติดต่อร้ายแรง จากบุคคลภายนอกครอบครัว เช่น กามโรค วัณโรค โรคเอดส์ เป็นต้น

(๓) ก่อให้เกิดโทษทางอ้อม คือ เป็นความอัปมงคล ทำให้เป็นคนอาภัพ อัปโชค และทำให้การดำเนินชีวิตและกิจการงานในอาชีพมีอุปสรรคมาก และไม่เจริญก้าวหน้า

คนประพฤติผิดศีล อันเป็นความชั่วทางกาย และทางวาจา เช่น ผู้มักฆ่าสัตว์ตัดชีวิตหรือผู้มักเบียดเบียนชีวิตผู้อื่นหรือสัตว์อื่น ผู้มักฉ้อโกงลักขโมยทรัพย์ของผู้อื่น ที่เขาไม่ได้ให้ ผู้มักประพฤติผิดในกาม สำส่อนในกาม ผู้มักโป้ปดมดเท็จ หลอกลวงผู้อื่น และผู้มักเสพสิ่งเสพติดมึนเมาให้โทษเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท เหล่านี้เป็นต้น เป็นคนอัปมงคลเพราะกรรมชั่วอันเนื่องแต่ความประพฤติผิดศีล เป็นกรรมที่ทำให้เป็นคนอาภัพ อัปโชคขาดลาภที่ควรมีควรได้ และทำให้การดำเนินชีวิต และกิจการงานในอาชีพของผู้ประพฤติชั่วเช่นนั้น มีอุปสรรคมาก ให้ผลเป็นความล้มเหลวในชีวิตได้มาก และ/หรือ ไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร นี้เป็นไปตามส่วนความหนักเบาแห่งกรรมชั่ว หรือความประพฤติผิด

ศีลนั้นๆ โทษทางออมเช่นนี้บางคนได้รับผลเป็นโทษเร็ว บางคนได้รับผลช้า ขึ้นอยู่ที่กรรมเก่าที่เคยทำไว้แล้วแต่ปางก่อน อีกด้วยว่า ถ้าได้เคยทำกรรมชั่วคือประพฤติผิดศีลแต่ปางก่อนไว้มาก กำลังติดตามจะให้ผล เมื่อมาประกอบกับกรรมชั่วในปัจจุบัน กรรมชั่วที่ทำขึ้นใหม่ ก็จะทำหน้าที่เป็นอุปัตถัมภกกรรม คือ จะสนับสนุนกรรมเก่าที่เคยทำไว้ให้ให้ผลที่เป็นโทษเป็นความทุกข์เดือดร้อนเร็วและแรงขึ้น ตัวอย่างเช่น ผู้ที่เคยกระทำกรรมชั่ว คือ ประพฤติผิดศีลข้อปาณาติบาต กล่าวคือ ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตมามากแต่ปางก่อน ครั้นมาในภพชาตินี้ เป็นผู้เสพสิ่งเสพติดมึนเมาให้โทษเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท บ่อยหรือมากเข้าขับรถขับเรือไปด้วยเมาหรือประมาท ก็เกิดอุบัติเหตุรถเรือชนกัน หรือพลิกคว่ำ ถึงตาย หรือได้รับบาดเจ็บสาหัสถึงปางตายได้ง่าย หรือว่าเดินเมาเปะปะไปตกบ่อตกท่อหรือตกน้ำตาย หรือถูกรถชนตาย ดังนี้เป็นต้น

อาตมาจะขอยกตัวอย่าง ทุคติ คือที่ไปไม่ดีในสัมปรายภพ คือ ในภพชาติต่อไปจากผลแห่งกรรมชั่ว ที่ได้กล่าวหรือแสดงวจีทุจริต คือการกล่าววาจาชั่วหยาบ ของพระภิกษุชื่อกปิละ ในพุทธกาลสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงพระนามว่า “กัสสปะ” (ก่อนพุทธกาลนี้) ได้ด่าบริภาษพระภิกษุผู้ทรงศีลทรงธรรม เพราะทิฏฐิชั่วของตน เมื่อมรณภาพลงก็ได้ไปบังเกิดในอเวจีมหานรก พอพ้นเวรจากอเวจีมหานรก ก็ได้มาเกิดเป็นปลาตัวใหญ่ในแม่น้ำอจิรวดี มีสีสวยเหมือนทองคำ แต่ปากเหม็นอย่างร้ายกาจ พอตายจากชาติปลา ก็กลับไปเกิดในอเวจีมหานรกอีก ส่วนแม่และน้องสาวก็ถือทิฏฐานุคติเดียวกันกับพระกปิละ คือ เที่ยวด่าบริภาษพระภิกษุผู้ทรงศีลทรงธรรม เมื่อตายลงก็ได้ไปบังเกิดในอเวจีมหานรกเช่นกัน ดังปรากฏเรื่องปลา “กปิละ” ในตัณหาวรรค พระธรรมปทัฏฐกถา (ภาค ๘) : มหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ หน้า ๑-๘ มีความย่อว่า

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อประทับอยู่ในพระวิหารเชตวัน ได้ทรงปรารภถึงปลาตัวใหญ่ชื่อกปิละ มีสีเหมือนทองคำ แต่ปากเหม็นร้ายแรง ที่ชาวประมงจับได้จากแม่น้ำอจิรวดี แล้วนำไปถวายพระราชา พระราชามีประสงค์จะทรงทราบเหตุที่ปลามีสีเหมือนทองคำ แต่ปากเหม็นมากเหลือเกิน จึงได้รับสั่งให้คนนำปลานั้นไปยังพระวิหารเชตวัน และท้าวเธอก็ได้เสด็จไปสู่สำนักพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วย เพื่อทูลถามสาเหตุที่ปลาเป็นเช่นนั้น พระบรมศาสดาจึงได้ตรัสตอบพระราชาว่า

“มหาบพิตร ปลานี้ ได้เป็นภิกษุชื่อกปิละ เป็นพหูสูต (คือได้เคยเรียนพระปริยัติธรรมมาแล้วมาก) มีบริวารมาก ในธรรมวินัยของพระผู้มีพระภาคทรงพระนามว่า “กัสสปะ” ถูกความทะยานอยากในลาภครอบงำ แล้วด่าบริภาษพวกภิกษุผู้ไม่เชื่อฟังคำของตน ทำให้พระศาสนาของพระผู้มีพระภาคทรงพระนามว่ากัสสปะเสื่อมลงแล้ว เขาได้บังเกิดในอเวจีมหานรก ด้วยกรรมนั้นแล้ว บัดนี้ เกิดเป็นปลาด้วยเศษแห่งวิบาก ก็เพราะเธอได้บอกพระพุทธวจนะ กล่าวสรรเสริญคุณ
พระพุทธเจ้าสิ้นกาลนาน จึงได้อัตภาพมีสีเหมือนทองคำนี้ ด้วยผลแห่งกรรมนั้น, ที่เธอได้เป็นผู้ด่าบริภาษภิกษุทั้งหลาย
กลิ่นเหม็นจึงฟุ้งออกจากปากของเธอ ด้วยผลแห่งกรรมนั้น”

ปลานั้น อันความเดือดร้อนใจครอบงำแล้ว จึงได้เอาศีรษะฟาดเรือทำกาละ (ตาย) ในทันทีนั่นเอง และได้กลับไปเกิดในนรกอีกแล้ว มหาชนผู้ได้ยินได้ฟังพระพุทธดำรัสและได้เห็นอาการของปลา ต่างพากันสลดใจ มีโลมชาติชูชันแล้ว.

ได้ยินว่า ในอดีตกาลครั้งนั้น พระโสธนะ พี่ชายใหญ่ของพระกปิละนั้น เรียนและบำเพ็ญวิปัสสนา อยู่ในสำนักแห่งพระอาจารย์และพระอุปัชฌาย์ ๕ พรรษา แล้วจึงออกไปสู่ป่า บำเพ็ญเพียร เจริญพระกัมมัฏฐานอยู่ ก็บรรลุพระอรหัตตผล ส่วนนางสาธนีมารดากับนางตาปนาผู้เป็นน้องสาวของพระกปิละนั้น ก็ถือทิฏฐานุคติของพระกปิละ เที่ยวด่าบริภาษพระภิกษุทั้งหลายผู้ทรงศีลทรงธรรม เมื่อตายลง ก็ไปบังเกิดในอเวจีมหานรกนั้นเช่นเดียวกันกับพระกปิละเหมือนกัน

เรื่องนี้เป็นอุทาหรณ์แก่ผู้ไม่สำรวมวาจา มักกล่าวแต่วจีทุจริต คือ การกล่าววาจาเท็จ ๑ การกล่าววาจาหยาบคาย ๑ การกล่าววาจายุแยกให้แตกสามัคคี ๑ และการกล่าวถ้อยคำเพ้อเจ้อไร้สาระ ๑ ซึ่งกล่าวโดยย่อมาเป็นความประพฤติผิดศีลข้อ “มุสาวาท” นั้น ย่อมได้รับผลจากกรรมชั่วตามความหนักเบาของกิเลส ตัณหา อันเป็นเหตุนำเหตุหนุนให้พูดหรือให้แสดงวจีทุจริต ได้แก่ กล่าวหรือแสดงวจีทุจริต เพราะความโลภ หรือความทะยานอยากได้ลาภ สักการะ หรือสินจ้างรางวัล หรือว่าเพราะความโกรธแค้น เพ่งจะให้ผู้อื่นพินาศฉิบหาย ความอิจฉาริษยา และ/หรือ เพราะความหลงตัวหลงตน หลงอำนาจ หรือหลงไม่รู้บาปบุญคุณโทษ ไม่รู้กฎแห่งกรรม ไม่รู้ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่

เป็นจริง หรือรู้แต่ไม่สำเหนียก ไม่เกรงกลัวต่อบาปอกุศล เหล่านี้เป็นต้น กรรมชั่วที่หนักๆ ก็ย่อมได้รับผลกรรมให้เข้าถึงทุคติได้เช่นเดียวกันกับปลากปิละ และทั้งมารดาและน้องสาวของพระกปิละ ซึ่งถือทิฏฐานุคติเดียวกัน คือชอบด่า บริภาษ ติเตียนพระภิกษุ ผู้ทรงศีลทรงธรรม จึงได้รับผลจากกรรมชั่ว คือวจีทุจริต เช่นนั้น คือเมื่อตายลงต่างก็ได้ไปบังเกิดในอเวจีมหานรก

เฉพาะเรื่องความประพฤติผิดศีลข้อ "มุสาวาท" ข้อเดียวนี้ ถ้าพิจารณาแต่เพียงผิวเผินก็ดูเหมือนว่าไม่ใช่เรื่องที่รุนแรงอะไรนัก ไม่น่าจะมีโทษหนักอะไร แต่ถ้าพิจารณาให้ถ่องแท้แล้ว "มุสาวาท" คือ การกล่าววาจาหรือการแสดงอันเป็นเท็จนั้น สำหรับกรณีที่เป็นเรื่องสำคัญอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นเห็นผิดตาม แล้วดำเนินชีวิตไปในแนวทางที่ผิดๆ ให้ถึงความเสื่อม เป็นโทษ เป็นความทุกข์เดือดร้อนยิ่งๆ ขึ้นไปแล้ว ผลกรรมชั่วจากวจีทุจริต โดยเจตนาที่จะกล่าวหรือแสดงให้คลาดเคลื่อนจากความจริง ๑ และได้พยายามกระทำให้เกิดความเข้าใจผิด ๑ ให้ผู้อื่นรับรู้เรื่องอันไม่เป็นจริงนั้น ๑ ที่ผู้กล่าวหรือแสดงความเท็จจะได้รับนั้น ย่อมรุนแรง คือย่อมจะได้รับผลที่เป็นโทษ เป็นความทุกข์เดือดร้อนที่หนัก คือ เข้าถึงทุคติ ได้แก่ ไปบังเกิดในอเวจีมหานรก หรืออาจเข้าถึงโลกันตนรกได้ ส่วนเศษของกรรมที่เหลือแม้เพียงจากเวรกรรมที่ได้รับในอเวจีมหานรกแล้ว ก็ยังให้ผลที่นับว่าหนักอีกต่อๆ ไปนับภพนับชาติไม่ถ้วน

ยุคนี้เป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ที่การสื่อสารหรือการกระจายข้อมูลข่าวสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้เกิดเป็นมติหรือกระแสความคิด และ/หรือ ก่อให้เกิดพลังกดดันภายในสังคมและประเทศชาติที่รุนแรง โดยที่ผู้รับหรือบริโภคข้อมูลข่าวสาร จากสื่อต่างๆ นั้นมิได้พิจารณาและ/หรือไม่มีโอกาสได้พิจารณากลั่นกรองข้อมูลข่าวสารให้รอบคอบ จากแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เชื่อถือได้หลายฝ่ายหรือทุกฝ่าย ว่าข้อมูลข่าวสารไหนที่เป็นจริง ว่าข้อมูลข่าวสารไหนเป็นเท็จ หรือเป็นข้อมูลข่าวสารที่บิดเบือนไปตามแต่ผู้ป้อนหรือผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร ประสงค์จะชี้นำไปตามทิฏฐิคติหรือมติของตน ถ้าผู้ให้ข้อมูลข่าวสารมีเจตนาความคิดอ่านที่ดี ที่ชอบธรรม และที่สร้างสรรค์ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ด้วยความยุติธรรม คือ ไม่อคติ ได้ตั้งใจและพยายามที่จะเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริง ที่จะให้เป็นประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ ก็จะเป็นคุณประโยชน์ เป็นบุญเป็นกุศลคุณความดีแก่ทั้งฝ่ายผู้ให้ ผู้รับและผู้บริโภคข้อมูลข่าวสารนั้นๆ มีอุปมาดั่งคนตาดี

และเปิดตา ถือคบเพลิงนำคน เดินหรือวิ่งไปตามทางที่ตนปรารถนาจะให้ถึงจุดหมายปลายทางที่ดี ก็จะสามารถนำชีวิตของตนและของคนทั้งหลายไปสู่จุดหมายปลายทางที่ดี คือที่มีความเจริญและสันติสุข ได้โดยปลอดภัย

แต่ถ้าผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร มีเจตนาความคิดอ่านที่ไม่ดี ที่ไม่ชอบธรรม ที่ไม่สร้างสรรค์ ที่ไม่มีความบริสุทธิ์ และยุติธรรมในจิตใจ มีความมักง่ายในการเสนอข้อมูลข่าวสารที่จริงบ้าง ที่เป็นความเท็จหรือบิดเบือนบ้าง ที่เป็นไปในทางทำลายฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ด้วยทิฏฐิชั่วของตนบ้าง และผู้รับข้อมูลข่าวสารก็ได้รับแต่ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งเดียวหรือจากฝ่ายเดียว อย่างนี้ย่อมเป็นอันตราย คือเป็นโทษ กล่าวคือ ย่อมเป็นผลให้เกิดโทษ ให้เกิดความทุกข์เดือดร้อน แก่ทั้งผู้ให้ข้อมูลข่าวสารนั้นเอง ในฐานเป็นผู้กล่าวหรือแสดงวจีทุจริต นี้ฝ่าย ๑ ย่อมเป็นผลให้เกิดโทษแก่ผู้รับ ผู้บริโภค คือผู้ใช้ข้อมูลข่าวสารนั้น ให้เสียประโยชน์อันควรมีควรได้จากข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้องนั้น อีกฝ่าย ๑ และย่อมก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากมติ หรือกระแสความคิดที่ผิดๆ ของสังคมที่รับและบริโภคข้อมูลข่าวสารที่ผิดๆ หรือที่บิดเบือนจากความเป็นจริงนั้น จากผู้ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีเจตนาชั่วร้าย ที่จะชี้นำมติหรือกระแสสังคมให้ไปในทางที่ผิดๆ ตามทิฏฐิคติหรือมติของตน เพื่อให้เกิดประโยชน์ลาภสักการะแก่ตน หรือแก่ฝ่ายของตน และเพื่อทำลายฝ่ายที่ตนไม่ชอบใจ หรือฝ่ายที่ตนต้องเสียประโยชน์ไป และ/หรือ ที่ตนไม่ได้รับประโยชน์ ให้พินาศฉิบหาย โทษอย่างนี้มีอุปมาเหมือนคนตาบอด หรือคนปิดตาถือคบเพลิงนำคนตาบอดหรือคนปิดตา คือ ผู้ที่ไม่ได้พิจารณาข้อมูลข่าวสารว่าจริงหรือเท็จเหล่านั้น ให้เดินหรือวิ่งมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตนมุ่งหวังว่าจะดำเนินไปจุดมุ่งหมายที่ดี ที่ตนปรารถนา แต่แทนที่จะถึงจุดมุ่งหมายที่ตนมุ่งหวัง หรือปรารถนาอย่างปลอดภัย กลับถูกนำไปสู่ทางดำเนินที่เป็นอันตราย ที่เป็นโทษเป็นทางเสื่อมแห่งชีวิต ให้ได้รับผลที่เป็นความทุกข์เดือดร้อนต่อไปในกาลข้างหน้า เพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ที่หลงตามคนตาบอดหรือคนปิดตาถือคบเพลิง เช่นนั้นได้

การรับและการบริโภค คือใช้ข้อมูลข่าวสารโดยไม่พิจารณา หรือไม่มีโอกาสได้พิจารณากลั่นกรองว่าจริงหรือเท็จ จากผู้ให้ข้อมูลข่าวสารที่เราไม่รู้ว่าเขามีเจตนาอย่างไร เพราะจิตมนุษย์นั้นไซร้ ยากแท้หยั่งถึง จึงต้องระวังให้มากที่สุด อย่าให้ต้องเป็นผู้รับและบริโภคข้อมูลข่าวสารเหมือนอย่างคนตาบอดหรือคนปิดตา วิ่งตามผู้นำที่ตาบอด

หรือที่ปิดตาถือคบเพลิง ก็จะพอป้องกันการดำเนินชีวิตตนไปถึงความเจริญและสันติสุข ด้วยความสวัสดี และปลอดภัยได้

นี้กล่าวแต่เพียงเรื่องผู้ประพฤติผิดศีลข้อ “มุสาวาท” เท่านั้น ว่า ย่อมนำตนและคนอื่น ให้ไปถึงความทุกข์ เดือดร้อนต่อไปในอนาคตได้มาก ถึงข้ามภพข้ามชาติ นับภพนับชาติไม่ถ้วนทีเดียว ยิ่งถ้าบุคคลใดได้ประพฤติผิดศีลข้ออื่นๆ อีก ก็ยิ่งจะได้รับความทุกข์เดือดร้อนมากมายยิ่งกว่านี้นัก

ส่วนผู้ประพฤติปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ อยู่ในกรอบแห่งศีลธรรม อย่างน้อยอยู่ในศีล ๕ ย่อมได้รับผล เรียกว่า ได้อานิสงส์ ดังต่อไปนี้

อานิสงส์ของศีล ๕

อานิสงส์ของศีลสิกขาบทที่ ๑

ผู้รักษาศีลข้อ ๑ คือ เว้นจากฆ่าสัตว์ ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ด้วยดี ไม่ให้ขาด ไม่ให้ทะลุ ไม่ให้ด่าง ไม่ให้พร้อย จากโลกนี้แล้วไปสู่สุคติ ถ้ากลับมาเกิดเป็นมนุษย์ก็จะได้อานิสงส์ ๒๓ ประการ คือ มีร่างกายสมประกอบไม่พิการ, มีรูปร่างสูงต่ำพอสมส่วน, มีเชาว์ว่องไว, มีเท้าถูกส่วนเหมาะเจาะ, มีท่าทางสง่าราศี, มีองคาพยพสะอาดปราศจากตำหนิแผลไฝ, มีลักษณะอ่อนละมุนละม่อน, มีความสุขสมบูรณ์, มีลักษณะกล้าหาญ, มีกำลังมาก, มีถ้อยคำสละสลวยเพราะพริ้ง, มีบริษัทที่ใครๆ จะทำลายไม่ได้, มีลักษณะไม่สะดุ้งตื่นเต้นตกใจ, ไม่มีศัตรูคิดทำร้ายได้, ไม่ตายด้วยความเพียรของคนอื่น, มีบริวารอยู่ทุกแห่งหน, มีรูปสวยงาม, มีทรวดทรงงาม, มีความเจ็บไข้น้อย, ไม่มีเรื่องเศร้าใจ, เป็นที่รักของชาวโลก, ไม่พลัดพรากจากผู้คนและสิ่งที่รักที่ชอบใจ, มีอายุยืน.

อานิสงส์ของศีลสิกขาบทที่ ๒

ผู้รักษาศีลข้อ ๒ คือ เว้นจากลักฉ้อ ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ด้วยดี ไม่ให้ขาด ไม่ให้ทะลุ ไม่ให้ด่าง ไม่ให้พร้อย จากโลกนี้แล้วไปสู่สุคติ ถ้ากลับมาเกิดเป็นมนุษย์ก็จะได้อานิสงส์ ๑๑ ประการ คือ มีทรัพย์สมบัติมาก, มีข้าวของและอาหารเพียงพอ, หาโภคทรัพย์ได้ไม่ขาด

สาย, โภคทรัพย์ที่ยงไม่ได้ ก็จะได้, โภคทรัพย์ที่ได้ไว้แล้ว ก็ยั่งยืน, หาสิ่งที่ต้องการได้รวดเร็ว, โภคสมบัติไม่กระจัดกระจายด้วยราชภัย โจรภัย อุทกภัย อัคคีภัย หรือถูกฉ้อโกง, หาทรัพย์ได้โดยไม่ถูกแบ่ง, จะได้โลกุตตรทรัพย์, ไม่เคยรู้ ไม่เคยได้ยิน คำว่าไม่มี, อยู่ที่ไหนเป็นสุขสำราญ

อานิสงส์ของศีลสิกขาบทที่ ๓

ผู้รักษาศีลข้อ ๓ คือ เว้นจากประพฤติผิดในกาม ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ด้วยดี ไม่ให้ขาด ไม่ให้ทะลุ ไม่ให้ด่าง ไม่ให้พร้อย จากโลกนี้แล้วไปสู่สุคติ ถ้ากลับมาเกิดเป็นมนุษย์ก็จะได้อานิสงส์ ๒๐ ประการ คือ ไม่มีศัตรู, เป็นที่รักของปวงชน, หาข้าว น้ำ ผ้านุ่งห่ม ที่อยู่ได้ง่าย, หลับนอนเป็นสุข, ตื่นขึ้นเป็นสุข, ปลอดภัยในอบาย, เกิดเป็นหญิงชายสมบูรณ์, ไม่มักโกรธ, ทำอะไรเป็นระเบียบเรียบร้อย, ทำอะไรโดยเปิดเผย คือ มีคนไว้วางใจไม่ระแวงสงสัย, มีท่าทางสง่าคอไม่ตก, มีหน้าไม่ก้ม คือ หน้ารับแขก, เป็นที่รักของเพื่อนฝูง, มีตา หู จมูก ลิ้น กาย บริบูรณ์, มีลักษณะสมเป็นชายเป็นหญิง, ไม่มีใครรังเกียจ, หากินได้ง่ายไม่ต้องเหน็ดเหนื่อย, อยู่เป็นสุขทุกแห่งหน, ไม่มีภัยแต่ใครๆ, ไม่ค่อยพลัดพรากจากคู่รัก

อานิสงส์ของศีลสิกขาบทที่ ๔

ผู้รักษาศีลข้อ ๔ คือ เว้นจากพูดเท็จล่อลวง ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ด้วยดี ไม่ให้ขาด ไม่ให้ทะลุ ไม่ให้ด่าง ไม่ให้พร้อย จากโลกนี้แล้วไปสู่สุคติ ถ้ากลับมาเกิดเป็นมนุษย์ก็จะได้อานิสงส์ ๑๔ ประการ คือ มีตา หู จมูก กลิ่นกายผ่องใส, มีวาจาสละสลวยไพเราะ, มีฟันเสมอแนบสนิทสะอาด, ไม่อ้วนนัก, ไม่ผอมนัก, ไม่ต่ำนัก, ไม่สูงนัก, ได้สัมผัสสบาย, ปากหอมเหมือนดอกบัว, มีบริวารเชื่อฟัง, มีถ้อยคำที่คนอื่นเอื้อเฟื้อเชื่อถือ, มีลิ้นบางอ่อนแดงเหมือนกลีบดอกบัว, มีใจหนักแน่นมั่นคงไม่ฟุ้งซ่าน, ไม่ติดอ่าง, ไม่เป็นใบ้

อานิสงส์ของศีลสิกขาบทที่ ๕

ผู้รักษาศีลข้อ ๕ คือ เว้นจากดื่มน้ำเมาคือสุราเมรัย ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ด้วยดี ไม่ให้ขาด ไม่ให้ทะลุ ไม่ให้ด่าง ไม่ให้พร้อย จากโลกนี้แล้วไปสู่สุคติ ถ้ากลับมาเกิดเป็นมนุษย์ก็จะได้อานิสงส์ ๓๕ ประการ คือ รู้ทันในกรณียกิจได้เร็วทั้งในอดีต อนาคต และปัจจุบัน, มีสติมั่นคงทุกเมื่อ, ไม่เป็นบ้า, มีความรู้สึกง่าย, ไม่หวั่นไหวตามใครในทางผิด, ไม่งุนงง

เซอะซะเซ่อซ่า, ไม่เป็นใบ้ ไม่มัวเมา, ไม่พลั้งเผลอ, ไม่หลงใหล, ไม่สะดุ้งหวาดกลัว, ไม่มีเรื่องรำคาญใจ, ไม่มีใครริษยา, มีความขวนขวายพอสมตัว, มีแต่ความสุข, มีคนนับถือยำเกรง, ชอบพูดแต่คำสัตย์จริง, ไม่มีใครส่อเสียด, ไม่มีใครพูดหยาบด้วย, ไม่ชอบพูดเล่นโปรยประโยชน์, ไม่เกียจคร้านทุกคืนวัน, มีความกตัญญู, มีความกตเวที, ไม่ตระหนี่, รู้จักเฉลี่ยเจือจาน, มีศีลธรรม, ซื่อตรง, ไม่มักโกรธ, มีความละอายแก่ใจ, รู้จักกลัวบาป, มีความเห็นถูกทาง, มีปัญญามาก, มีความเฉลียวฉลาด, มีลักษณะเป็นบัณฑิต, ฉลาดรู้เท่าทันในความเจริญและความเสื่อม

สำหรับโทษที่เกิดจากการประพฤติผิดศีลทั้ง ๕ ข้อ กล่าวคือไม่รักษาให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ด้วยดี เป็นศีลขาด ทะลุ ด่าง และพร้อย ก็ย่อมจะได้รับผลกรรมตรงกันข้ามกับอานิสงส์ดังกล่าวข้างต้น.

วันนี้ อาตมภาพขอยุติปาฐกถาธรรมเพียงเท่านี้ก่อน โปรดคอยติดตามตอนต่อไปในวันอาทิตย์ที่ ๓ ของเดือน คือวันที่ ๒๑ มีนาคมนี้ ขอความสุขสวัสดีจงมีแด่ท่านผู้ฟัง

เจริญพร.